

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 e
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 e
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 e

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását
 vagy megőrségre nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, január 23.

A vasárnapi programbeszéd.

Barabás fogadtatása és programbeszédé kétségbe vonhatatlanul nagy eseménye Nagy-Várad politikai történetének.

Az ellenzék jelöltjének fogadtatásáról egy előkelő kormányparti korifeus azt mondotta, hogy az »megdöbbentően« impozáns volt. Ez a jellemzés nagyon sokat árul el magától is, felesleges fejtegetni.

A programbeszédet az alábbiakban egészen közöljük, amint egészen közöltük annak idején Hlatky programját is.

Barabás beszédében adja a politikai helyzet rajzát, programjából kiemeli az adóreformot, a létminimumot, a választói jog kiterjesztését, az önálló vámterületet, a vasárnapi munkaszünet szigorítását s aztán részletesen foglalkozik az ellene emelt vádakkal, különösen mintha elhanyagolta volna a város érdekeit. Ebből bizony azt látjuk, hogy a város intéző körei hibásak benne.

A programbeszéd Barabás tüzes temperamentumával előadva képzelhető, hogy mély benyomást tett a hallgatóságra.

A vasárnapi eseményeket alább részletesen leírjuk, magát a beszédet pedig itt adjuk a következőkben:

Tisztelt Polgártársaim!

Az isteni Gondviselés úgy hozta, hogy már 1901. évi szeptember 22-én intéztem hozzatok az én lelkem szárnyalásának egyszerű, de igaz hangjait; erről a helyről szólottam hozzátok, s most újra látom Nagyvárad népének, Nagyvárad közönségének azt a lelkes tömeget, a mely az én szívemet örömmel, a szabadság hatalmas Istenét pedig gyönyörűséggel tölti el.

Eljöttem ide, eljöttem a ti hívástokra, eljöttem a magyar függetlenség és a magyar önállóság zászlajának becsületes megküzdésére. (Lelkes éljenzés.) Nem reméltük, nem hittük akkor, hogy a kibontott zászlónak oly dicsőségteljes diadal lesz a vége. De ime, polgártársaim, most már ismét itt vagyok előttetek, most már újra rendelkezétekre állok, újból ideszólitott a kötelesség szava, a ti kívánságotok, a ti óhaj-tástok előtt meghajol lelkem szeretete. (Éljenzés.)

Mikor mostanában a ti küldötteitek eljöttek hozzám Aradra s felszólitottak engem a ti nevetekben, — hogy a képviselőjelöltséget vállaljam el, azt mondtam, hogy ha három és fél esztendővel ezelőtt elvállaltam, s neki tudtam menni a biztos bukásnak, akkor most szives készséggel megyek neki a bizonytalan győzelemnek.

Önök tisztelt polgártársaim, tudták rólam azt, hogy én Nagyváradra nem jöttem el mandátumot könyörögni, Nagyváradra azért, hogy nekem mandátumom legyen, szükségem nincs. Hanem tisztelt barátaim, ha nektek szükségetek van, a magyar eszmék egy igaz és őszinte harcosára, ha szükségetek van egy a nép jogok védelmére mindenkor kész harcosra, ha szükségetek van egy emberre, a ki a ti érzelmeiteket, vágyaitokat, kívánságaitokat odafent az országházban, a nemzet tanácskozó termében meg tudja szólaltatni és azokat hangoztatni, akkor ime t. polgártársaim nem is fogtok bennem csalódni. (Éljenzés.)

Programbeszédet kellene, hogy mondjak. *Veszélyben a haza* édes atyámfiai; veszélyben az alkotmány, veszélyben az ősök által szentül tiszteltetett népjogok, veszélyben maga a magyar parlament tárgyalási és szólásszabadsága. Ennek kell utjában állani, az ez ellen irányult támadásokat kell visszaverni.

Olyanformaképpen fogom fel most e kötelességet, mint mikor egy apától reá száll az örökösökre, — mondjuk például — egy ház. Az egyik testvér lakást kap benne, a másik boltot, a harmadik műhelyt, a negyedik istállót, az ötödik padlást. De a testvérek egymásközt az egészet békességesen megosztották és kiki a maga örökét úgy használja, mint az rendeltetésének legjobban megfelel.

Ezt a testvéri megkülönböztetést felhozta most arra, hogy a magyar nemzet ősei által reánk maradt alkotmány várában ismét így osztottak meg a különféle ellenzéki pártok. Egyik az egyik elvvel, másik a másik meggyőződéssel. Ott van a függetlenségi és 48-as párt, ott a néppárt, ott a Bánffy-párt, ott a volt nemzeti párt, a Szederkényi-frakció, és ott az ugynevezett dissidensek hatalmas pártja. Ime ezek mindnyájan a nemzet alkotmányát, az ősektől örökölt szent házat féltik, nem azt nézik, hogy ki mit csinál az ő szobájában, lakásában, műhelyében, mert egy ellenség tör a házra, mely az örökséget el akarja venni.

Összeállanak tehát a testvérek és az ősi háznak a magyar szabadság védelmének megvédésére oda sorakoznak ki a határra, odaállanak, hogy megvédjék a magyar alkotmányt, a mi szent törvényeinket, a magyar nemzet jogait.

Igy alakult meg a magyar politikai életben a szövetséges ellenzék. (Hosszas éljenzés.)

A »szövetkezett« szót Rákóczi idejéből vettük és használjuk, mert valamint 200 évvel ezelőtt Rákóczi lelke rázta fel a világot és a magyar népet, úgy a szövetség eszméje hatalmas erejével utját fogja állani minden magyarellesnek törekvésnek!

Édes atyámfiai! Annak vagyok én a rabja, a mit ez a három szó magában foglal, ez az én hitvallásom: Istenem, hazám és magyar népem! S ezekért megyünk most a küzdelembe, ezért állottunk össze. Ne keressük azt, hogy ki milyen nyelvet beszél, ki milyen vallás szerint imádja Istenét, ne keressük a politikai különbséget közöttünk, hiszen, a mikor 1848-ban a magyar nemzet szabadsága forgott kockán,

nem kérdezték, hogy azok, a kik a honvédség zászlaja alá sorakoztak, katolikusok, lutheránusok, zsidók-e, oláh avagy tótok, de együttesen védelmezték a hazát, így kell, hogy mi is együttesen védjük a magyar nemzet jogát, alkotmányát!

Most is így van, most se keressétek egymás közt a különbséget, hanem bátoritson az összetartó, a lelkesítő erő, hogy Istennek, hazánknak és a magyar népnek szolgálatát teljesítsük.

Tisztelt polgártársaim, egy tévedésnek utjára hozott magyar kormányt azt állította és azért indult meg végzetes utjára, mert az ugynevezett obstrukció akasztotta meg a békés tárgyalásokat és kárt hozott az országra.

Az a kérdés barátaim, hogy vajon miért harcoltunk, miért »obstruáltunk« mi. Vajon azért-e, mert az osztrák hatalom több katonát követelt, nagyobb áldozatokat kért avval az indokolással, hogy a nagyhatalmi állásra szüksége van. S mikor így szólottak, a magyar nemzet még ebbe is bele ment volna, ha megkapta volna a kért kárpótlást.

Az egyik feltétel volt az hogy a katonaságnál a vezényleti, a szolgálati nyelv magyar legyen. Ez a magyar nemzet igazsága. És folyt a küzdelem a legelszántabb a legigazibb odaállással.

Azt mondják, hogy e küzdelem alatt az ország milyen óriási károkat szenvedett. Mondják, de hát ellenkezőleg be lehet bizonyítani, hogy az obstrukció mennyit használt az országnak.

Használt t. polgártársaim, hogy kézzel foghatólag igazoljam, mert ugye e már 3 éve nem sorozzák be azt a különböztetést, mely az eddigi és a tervbe vett létszám között volt, kisebb a hadkötelesek száma, otthon maradtak az ő családi fészkekben apjuknak, családjuknak segíteni kezük becsületes munkájával és becsületes törekvéssel.

Nem kellett a többlet besorozása miatt felvenni katonai költség-többletet. Ez már egy kézzelfogható adat.

De erkölcsi haszon pedig az, hogy ezután megmondolja az osztrák hatalom, mikor és mennyit követel tőlünk.

Tekintélyre tett szert az ellenzék, a magyar képviselőház ellenzéke, mert látták oda-fönt és látják, hogy nem lehet nálunk oly könnyen keresztül vinni mindent, hogy csak a szájukat nyitják ki és már is elébe adják a magyarok, amit az osztrák kíván. Hát én nem nevezem valami vivmánynak azt, amit netalán kaptunk, vagy ígértek, de ha azok, már t. i. a többség, annak nevezik, akkor ezt az obstrukciónak kell köszönni, mert a többség kívánsága folytán nem teljesült volna egy parányi sem a nemzet jogából. (Ugy van, ugy van!)

És t. polgártársaim, mi sült még ki?! Kiszült egy óriási nagy hazugság, melyet a kormány kezdett odafönt hangoztatni. Az mondták, mikor a többlet katonát kérték, hogy szüksége van arra a hatalmi állásnak, szüksége van arra, hogy meg ne rendüljön az osztrák magyar

Elektrotechnikai Mérnöki Vállalat

Fő-utca Moskovits-féle ház.

Széchenyi szállodával szemben

TELEFON 509. TELEFON 509.

Steiner Ernő, okt. mérnök. Nagyvárad.

Villamos világítási cikkek.

Elvállalja villamos világítási berendezések, elektromotorok-, távbeszélők-, jelző-készülékek stb.

Mérnöki és mindeme szakba vágó tervezések és munkálatok műszakilag tökéletes

kivitelét.

IZZÓLÁMPÁK.

MODERN

CSILLÁROK NAGY RAKTÁRA.

Költségleíranyzatokkal

. szivesen szolgálunk.

monarchia hadereje és kisült, hogy nem volt rá szükség, mert az osztrák magyar hadseregnek az ereje, a politikának az állása éppen ugyanaz, így hát a többlet kérés kizárólag csak osztrák érdekre, osztrák henczegésre a magyar nép anyagi helyzetének megfontására történt. (Ugy van!)

T. polgártársaim! Azt mondják, hogy az obstrukció nélkül békés fejlődés történt volna. Engedelmet kérek, de nem tudom, mit neveznek békés fejlődésnek. Mert volt a csendes időben alkotott törvények között különösen egy...

Vajjon a békés fejlődés bizonyossága volt-e a magyar udvartartás költségeinek felemelése? A magyar nemzet békés fejlődéséhez szükség van-e erre a teherre? Hát ilyen az a békés fejlődés? Mindenütt nagyobb teher, s mindenütt kevesebb jog!

És azután a békés fejlődésnek egy igazi előnye: gyarapodást, haladást csakugyan látunk egyetlen egy helyen? menjetek haza, vegyétek elő az adókönyvecskéteket, — abban!

A békés fejlődés ugyancsak növeli a közterheket, a békés fejlődés ugyancsak elveszti a szegény ember szájából a kenyeret, mert oda kell adni — köztartozásokra!

Hát édes polgártársaim, ha már idejutottunk az adóhoz, engedjék meg, hogy erről mint program-pontról, megemlékezzem, mint törekvéseim egyik főirányát megemlítem.

Sokkal előbbre haladt az idő, minthogy részletesen fejthessem ki (halljuk, halljuk!) de kijelentem, hogy a magyar népképviselőnek törekvése oda kell hogy irányuljon és oda irányult is, hogy elsősorban az *adórendszer helyesebben, okosabban, igazságosabban beossza.*

Igy pl. egy bizonyos összegét az évi keresménynek ki kell vonni az évi adózás alul, azért, mert az a kicsiny összeg, amit a család-apa magának és gyermekeinek keres, nem arra való, hogy a betevő falatot magától megfossa, hanem arra, hogy bár nyomorultan, szegényesen megtudjon élni az a kis család.

Hive vagyok az u. n. fokozatos adózási rendszernek. Ez a fokozatos adózási rendszer rövid példában a következő. Ha valakinek 100 forint tiszta jövedelme van, fizessen 5 forintot, de ha valakinek 500 forint a jövedelme, az már százankint ne 5, hanem 8-at fizessen, a kinek pedig 1000 van, az fizessen már 10 százalékot.

Programmomnak egy másik lényege a választó kerületek és jogok kiterjesztése. Ez én elvem és meggyőződésem — nemcsak az enyém, de az egész függetlenségi és 48-as pártté — az, hogy a ki bármilyen csekély közteherrel járul az államhoz, a ki katonát ad a ki a terheket viseli, jogokban és általános titkos választói jogban részesüljön.

Akkor tessék a népnek akaratát megvenni, akkor tessék őket megfélemlíteni! Akkor csakugyan lesz az országházban egy igazi többség, nem pedig egy cenzuros többség, amely nem olyan, hogy a nemzet középületének, az országház méltóságának megfelelően.

Röviden megemlítem még, mint határozott program-pontot, az önálló vámterület behozatalát. E mellett már állást foglalt a közvélemény s a multkori országgyűlésen a szabadelvűpárt nagy része csak úgy kaphatott mandátumot, hogy ezt hirdette s hive volt.

De most fordítottak egyet a köpenyegen. Persze azt látjuk, hogy maga a mostani magyar kormány a közös vámterület hive. Hanem ezek között is találunk egyeseket, kik azt mondják, nem lehet önálló vámterület, mert nem értünk még meg rá, mások pedig úgy mondják, hogy azért nem kell, mert már elkéztünk vele.

Ezt a második álláspontot a kormány egyik tagja, Tallián Béla földmívelésügyi mi-

niszter valja s azt mondja, hogy az önálló vámterületet 10 évvel előbb kellett volna behozni.

Hive vagyok tisztelt polgártársaim, de részletekben már nincs alkalmam kitérni az *ipartörvény módosításának*, mely ipartörvény csakugyan az iparosok érdekét védje s hogy biztosítva legyenek a felől, hogy becsületes munkájukkal ne csak kereshessenek, hanem annak jövedelméből meg is tudjanak élni.

Nem czéлом áttérni ama parlamenti viszonyokra, amelyek az utóbbi időben ott uralkodtak November 18-ika típorta össze egyetlenegy biztosítékát a magyar parlament tárgyalási és szólásszabadságának. Akik galád módon hozták elő és egy rongyos zsebkeendő intésével mondták ki a határozatot, melyet a lex Dánielben foglaltak össze; és aki akarja tudni, hogy hogyan védik meg a szólásszabadságot a magyar kormány részéről, olvassa el, hogyha 50 képviselő azt mondja, hogy 1—2 óra alatt rekeszszék be a vitát, berekesztik, ha pedig 2—4 ellenzéki képviselő közbeszól darabantokkal akarják őket kivezetni. (Gyalázat!)

A darabantokról sem sokat beszélek, t. polgártársaim! mert hála Istennek kidobtuk őket. Hiába vetik a szemünkre, ezt az egy esetet nem fogom szégyelni soha!

Azt mondják, hogy *védtelen embereket* dobunk ki. Hát édes barátaim azt kérdelem én, hogyha egy védetlen embert beküld valaki akármelyitek szobájába, és az nem akar kimenni, mit csináltak? Bizony bármelyitek, kiknek nem lesz cselédje, saját kezével dobja ki a védetlen embert! Azoknak nem volt ott mit keresni s az ellenzék a magyar parlament tárgyalás és *szólás szabadságának önvédelmi jogát* gyakorolta, mikor a darabantokat az ország házából kidobta. (Helyeslés és éljenzés.)

És hogy mennyire tisztának, hozzá nem térhetőnek kell lenni a képviselőház tárgyalás magasságának azzal igazolom, hogy a tárgyalási terembe egy szolgának még egy pohár vizet sem szabad behozni, ha a képviselőház hallgatólagosan hozzá nem járul. A képviselőház termébe csak egész képviselőház hozzájárulásával lehet be menni minden embernek, hogy mikor valamely törvényjavaslatot tárgyalnak és egyik miniszter akadályozva van abban, hogy személyesen megjelenjen, akkor a képviselőházba ki küldeni egyik referensét is, mielőtt ez belépne, az elnök kihirdeti:

»Tisztelt képviselőház! Egy idegen ember lesz itt a miniszter képviselőjében, kérem ezt tudomásul venni.«

Ime a képviselőházban csak az egész képviselőház egyhangú hozzájárulásával lehet eltérni idegen embert.

Azt mondják, tisztelt polgártársaim, hogy a mostani kormány nagyon jót akart. (Abczug Tiszta felkiáltások.) Mentegetik, hogy bár cselekményeik nem is felelnek meg az egyesek kívánalmainak, de az akarat miatt követni kell. Csak egy pár szót szólok a jó akarat és a cselekvés különbségéről.

Teszem pl. ha egy kocsin elől hajt a gazda, ketten ülnek hátul s a kocsis a Pista gazda jóakarattól, a mint haladnak egy erdőn keresztül, meg fog egy ágat, lehajtja és ismét elereszti és az egyik hátullevőnek az egyik szemét kiüti. Így van az ellenzék a kormánynyal! Azt mondja az ellenzék, hát mit csinált kend Pista gazda, mért nem vigyázott, hisz annak a szegény embernek ki ütötte a szemét; de így felel rá a Pista gazda: nem tehetek róla, én jót akartam. De még nincs befejezve a dolog, mert akinek kiütötték a szemét, a többségét, a közvéleményt, azt feleli az egész tábor: de jól tette kend, hogy megfogta azt az ágat, mert különben mind a két szememet kiütötte volna.

Ez a hasonlat belátalál a mostani kormányzati helyzetet!

Lehet, hogy jót akart a kormány, de rossz lett a vége, rosszul cselekedett és az alázatos többség örül, hogy nem ütötték ki mind a két szemét.

Én nekem alkalmam van most tapasztalni az egész ország közvéleményének megnyilatkozását.

Konstatálom azt, hogy bármerre is jártam, mindenütt azt láttam, hogy a magyar nép lelke szól! meg mindenütt, a magyar nép tömegesen csoportosul az ellenzék zászlója alá, mert látja, hogy a kormány eddigi viselkedése csak szerencsétlenséget hozott az országra!

De nézzük meg Magyarország szereplő politikusait. Nézzük meg a két tábort, nézzük az egyik tartalmát, nézzük a másik üreségét.

Nézzétek, az egyik oldalán ott van Kosuth Ferencz, ott van gróf Apponyi Albert, gróf Zichy Aladár, báró Bánffy Dezső, ott van Ugron Gábor, gróf Andrássy, Wlassics, Darányi és ott, abban a csoportban mindazok a kiváló politikai emberek és férfiak, kik nemcsak tantrihataltanok az ő tevékenységükben, de biztosítékai is annak, hogy a haza alkotmányát becsülik, törvényeit szentnek tartják és elkövetnek mindent a nép jogainak a védelmében.

Nézzük most a másik tábort. Keressük a nagynevűeket! Most az utolsó napokban kiküldött a szabadelvűpárt egy 15 tagu bizottságot, abból a czélból, hogy az egy proklamációt intézzen a nemzethez. A mi kiválóság, nagyság, tartalmas egyéniség van a szabadelvű-táborban, az benne van ebben a 15 tagu bizottságban. Megjegyzendő, hogy majdnem fele ennek nem ér semmit, marad tehát 7—8 ember. Ez a Tisza Pista gárdája! A többi csak (»a többi szolgabíró« felkiáltás), a többiek csak értéktelen, üres emberek, akik kegyeket vadásznak, előnyöket várnak, czimek és rangok után vágnak, és a kik a hatalomba belekapaszkodva várják, hogy mikor süt rájuk a hatalom kegyének a napja.

Most aztán válasszatok a két tábor között, tisztelt polgártársak!

Polgártársak! Van még egy-két szavam a *tisztviselőkhöz*, az állami és magán tisztviselőkhöz és a kereskedelmi alkalmazottakhoz is. Kijelentem előre is, hogy nem azért, hogy pártuk szavazatait kikunyoráljam. Én azt mondom a tisztviselőknak, azt az állami, a magán és kereskedelmi alkalmazottaknak is, hogy kövessék lelkiismeretüket, tegye ki-ki azt, a mi a meggyőződése! De ezt aztán kövesse, mert az a tisztviselő és alkalmazott becsületes munkáját, tudását, szorgalmát és idejét kötötte le felebbvalóinak vizontszolgálat fejében. De nem kötötte le hitét, lelkiismeretét, szabadságát arra vonatkozólag, hogy azt teszi a politikai életben, amit felebbvalói kívánnak s nem azt, a mit becsületes meggyőződése sugall.

Látjuk, hogy a keserű kenyér fejében fenyegetik, megfélemlítik őket. A szövetség ellenzék azonban elhatározta, hogy bárkit is ilyen jogtalan megtámadtatás ér, megtorolja azt, annál is inkább megtorolja, mert már nem sokáig fog sütni ennek a kormánynak a napja! Lehanyatlóban van az s megtorlást is fogunk gyakorolni mindenkiel szemben, a ki a becsületes tisztviselő és alkalmazott lelkiismeretére kényszerít gyakorol. A tisztviselőkről lévén szó, beszéljünk a nagyszámu magántisztviselő, kereskedelmi alkalmazottakról ezek jogos érdekeinek követelése első sorban oda irányul, hogy általános *vasárnapi munkaszünet legyen*. Ezt nem mint óhajt mondom, mert mikor a nyáron Amerikában voltam, láttam, hogy minden bolt, hivatal, műhely, csukva van, vasárnap mindenki a templomba megy és a családja körében pihen.

A magántisztviselőkre vonatkozólag helyes az ő jogviszonyaiknak rendezése munkaadóikkal szemben. Helyes a kötelező *nyugdíjbiztosítás* még abban az esetben is, ha az államsegítségével.

Konstatálnom kell, és ezt is felemlt fő-

ÉRMELLEKI HEGYIBOROK PALACZKOKBAN

elismert jól kezelt tiszta minőségben, 10 palaczkától fölfelé úteres palackonként 70 fill.-jével házhoz szállítva kapható az

ÉRMELLEKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL, Nagypiacz-ter 10. szám.

Minden palaczk czimkéje, kupakja és dugója az Érmelleki részvénytársaság cégjelzésével van ellátva. Telefon 206. szám.

Telefon 206. szám.

vel teszem, hogy mikor a mult alkalommal elvállaltam Nagyvárad városának mandátumát, akkor teljes kötelesség tudattal azt vallottam, hogy a városi közhelyek teljesítésének egyik buzgó embere leszek. Szégyenlem bevallani, hogy ez nem sikerült, de megmondom ennek az okát is.

Mikor megválasztottak, a város polgármestere eleinte fel-felkeresett engem, hogy járjunk el a város ügyeiben. Meg is csináltuk azt, amit kellett. De azután elhanyagoltak, felém se néztek, nem is szóltak, mert így akarták Barabást lejáratni, nehogy valamit csináljon, nehogy valami érdeme legyen a város polgárai iránt. Még az is megtörtént velem, hogy mikor elhátározták, hogy a réaliskola érdekében én vezessek egy deputációt, eltussolták az egész dolgot és ezt soha sem kívánták tőlem.

Azon voltak tehát, hogy nehogy valamit tehessek. Soha nem fordultak hozzám. Megtörtént velem az a szégyen is hogy nekem kellett forszírozni, hogy a városi új székház felavatási ünnepélyére hívják meg a város képviselőjét, mert különben meg sem hívtak volna. Hogy aztán ott hogyan viselkedtek velem szemben, arról nem is beszélek, arról hallgatók. De mondhatom, hogy úgy viselkedtek, hogy egy ilyen városnak a tanácsától nem volt szép a város törvényes képviselőjével így elbánni.

Hát barátaim, polgártársaim, sokszor megtörtént az, hogy idegen emberek hozzám fordultak más városokból, hogy protezsáljam őket ide Váradra.

De én azt feleltem nekik, hogy éppen azért nem érnek célta, mert éppen én fogom protezsálni. Ha idegen emberek fordultak hozzám, én mint Nagyvárad képviselője, nem tartottam helyesnek, hogy kitarjakk esetleg egy idevaló embert. Azért idegen emberek támogatását el sem vállaltam. De most rá akarok térni egyesek magánügyeire.

Rajtam nem mult sohasem, hogy válasz nélkül hagyjak valakit. Többet nem is tudtam tenni (Bertsey György ipartestületi elnök közbeszólt: Ugy van, az ipartestület ügyeit is ő pártfogolta!) Én ezután is fogom teljesíteni mindnyájatoknak jogos kívánságait még akkor is, ha nem leszek Nagyvárad képviselője.

Az igaz t. polgártársam, hogy nem valami rózsás viszony az, amely engem Nagyvárad városához hozzá fűz. Ugy vagyok vele, mint az a férj, akinek a feleségét folyton ingerli az anyós.

Nem mondhatom, itt nagyon sok és veszedelmes anyós van, aki az én hitestársamat mindig ingerli s így azután ha tőlem megkérdezik, hogy milyen viszonyban vagyunk, azt mondom jó viszonyban, jól érezzük magunkat s folytonosan örülünk. Annak örülünk, az asszony is, meg én is, hogy mikor a fejemhez vág valamit, ha eltalál, ő örül, ha nem, akkor én örülök. Ilyen viszony az barátaim és polgártársaim!

Most csak azt szeretnék élvezni, hogy hogyan füstölök ki innen Barabást.

Hát csak élvezzék, én nem állottam senkinek sem az utjában, nem is törődöm senkinek hideg viselkedésével, nem törődöm az engem ért támadásokkal. Csak veled törődöm Nagyvárad népe, törzse, ereje, kik ebben a városban jogokat sürgettek és jogokat kell, hogy élveztetek.

Mondják rólam azt is, hogy királysértést követtem el. De hát az pedig nem áll!

Szeretném látni azt az embert, a ki bosszúságában még nem káromkodott A pillanatot lángoló hevében, mikor tapasztalnom kell azt, hogy Magyarország koronás királyát el akarják bujdatni az osztrák császár egyenruhájába, melyik igaz magyar ember nem tör ki erre keserűen és melyik nem kívánja, hogy a magyar király egészen magyar király legyen! Ha egyszer én egy kissé elkáromkodtam magam, másnap meg is bántam, de mégis a szememre vetik.

Am ők csak ürügyet keresnek arra, hogy ezt az embert, akit ti felemeltetek, ők lerántassák a sárba. (Felkiáltások: Nem engedjük?)

Azt is mondják, hogy nem igen jövök ide

Váradra, de hát miért jöjtek? Ünnepeletni magamat? Hisz azt ugy is tudom, hogy ti szerettek, becsültök, de ha tevékenységemnek nem adnak utat, hát parádézni jöjtek?! Hisz még a parádézásom sem teljes, mert pl, még a színügyi bizottság páholyába sem szabad mennem. Nem húzom már sokáig beszédemet édes polgártársaim, most csak arra utalok hogy a mi t. ellenfeleink nagyon iparkodtak azon, hogy az 1901. év okt. 3-nak nagy hibáját helyrehozzák, és megreperálják azt a szégyent, a mi érte az itteni szabadelvűpártot.

Erre nézne van nekem egy mondásom. — Ismertem egy hatalmas gyógyörü szép kastélyt; — Gógós urak laktak benne, kik le nézték az egész környéket. Egyszer csak keletkezik egy irtózatoss menydörgés, a villám bele üt a kastélyba. Ez a villám 1901. okt. 3 án ütött be. A kastélyt, az elromlott falakat lehet újra fel építeni, kijavítani, de azt a menydörgést, azt a villámot nem lehet ám elfelejteni. (Éljenzés.) Azt a menydörgést meghallotta az egész ország, azt a villámlást meglátta az egész nemzet.

Reperálhatják az ősi kastélyt, annak a dörgésnek, annak a villámnak az ereje olyan, hogy emléke századokig el fog tartani.

Edes barátaim, lelkesedések hevének orkán szerű mai váratlan hatalmas megnyilatkozásával rázzátok meg ismét a levegőt, rázzátok meg dörgedelmesen, hadd jöjjön a villám, üssön bele másodszer is a kastélyba. (Lelkes éljenzés.)

Az én nevemet vették ajkatokra, az én nevemet zászlótokra irtátok, ne engemet nézettek, hanem az eszmét, s független szabad Magyarországra való törekvést, nézettek azt, hogy mindnyájatoknak kötelessége önmagatokért, a hazáért, a függetlenségért küzdeni, dolgozni.

Berekesztem szavaimat azzal, hogy ezt a páratlan, végnélkül hatalmas bevonulást, a szeretetnek ezt a tüntető, mesébe illő megnyilatkozását nektek, édes barátaim, hálás szívvel megköszönöm.

Köszönöm szívesjóságotokat, a ti nagymérvű szeretetek nekem örökké fénylő talizmánom.

Köszönöm a ti becsületes szíveteknek felém szálló szent érzését. Az én lelkem is itt marad ti veletek, a ti felfelé szálló érzéseitekkel hadd egyesüljön az én érzésem.

Isten, áldd meg ezt a hazát, áldd meg Nagyvárad városát! (Hosszantartó lelkes szünni nem akaró éljenzés.)

Barabás Béla Nagyváradon.

Barabás Béla tegnapi beszámoló- s programbeszédéről s általában az ellenzéki polgárság tegnapi nagyszerű ünnepségeiről a következőkben számolunk be:

Nyolcz óra felé már a polgárság százai gyülekeztek a Szent László-téren, a függetlenségi és 48-as pártkör előtt, hogy együttesen vonuljanak Barabás Béla fogadtatására. Itt gyülezték a banderisták is. Öröm volt nézni a 100 deli, lobogó ingujjas, árvalány hajjal ékített kalpagos legényeket büszke paripáikon. A lobogózott kocsik itt gyülekeztek — Azonkívül minden utcából seregesen vonultak ki az állomáshoz férfiak, nők, öregek, ifjak, gyermekek, hogy jó helyet biztosítsanak maguknak. Háromnegyed 9 órakor tömött, zárt sorokban példás rendben megindult a menet a vasut felé. Elöl a banderisták Papp Imre mezőbíró vezetésével, utána pedig a rengeteg kocsí. Utközben nőttön-nőtt a tömeg, fel-fel csapott a tüntető meleg éljenzés, Barabás Béla s a szövetkezett ellenzék nagynevű vezérei mellett.

Fél 10 órakor kellett volna a Barabást hozó alföldi vonatnak beérkeznie, de csak 11 óra felé jött be.

A közönség türelmesen várt, ellenére a dermesztő hidegnek. A várakozó közönség soraiban többször felhangzott a Hymnusz, Kossuth-nóta s a küzdelem vezéreinek szóló éljenzés. Egyszer csak mély csend lett a pályaudvaron. A levegőt is megrázkódtató dörgésszerű éljenzés hangzott fel az ajkakra, mikor Barabás a közönség előtt látható lett. Kivülről a térről is visszhangszerűen hangzott az üdvözlő éljenkiáltás.

A meg-megújuló ovációtól alig tudott szóhoz jutni Szokoly Tamás, hogy üdvözölje a nagyváradi ellenzéki polgárság vendégét a szeretet őszinte melegével. Szokoly rövid, keresetlen szavakkal üdvözölte Barabást. Üdvözli — ugymond — mint az igaz lelkiismeret férfit, a kinek kipróbált hazafisága, erős jelleme, mindennel megküzdeni tudó akarata biztosíték arra nézve, hogy mindazon kívánalmak, melyek Nagyvárad közönségét elébe hozták, teljesedni is fognak. Ezért szívből üdvözli s Nagyvárad egész független polgársága nevében mondja: »Isten hozott.«

Az ismét feltörő éljenzés után Barabás Béla a következő szavakkal köszönte meg az üdvözlést:

Tisztelt barátaim! Csak nagyon röviden fogok most szólni, mert hiszen ugyis mindjárt alkalmam lesz elmondani mind azt, ami a szívemen fekszik. Most csak az én nagy hálnak akarok kifejezést adni, nem az én személyemmel, hanem zászlónkkal szemben tanusított lelkesedésekért, köszönetemnek azért, mert szívesen fogadtatok. Adja az Isten, hogy ennek a szíves fogadtatásnak diadalmas győzelem legyen a jutalma. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Ezután Barabás Béla, Szokoly Tamás, Stocker József, Pác Sándor, Halász Lajossal s a többiekkel igyekezett ki az állomás előtti térre, a kocsikhoz. Amint a téren Barabás alakja feltűnt, kitört az ováció, éljenriadalom. Barabás nagy nehezen felszállt a négyes fogatba Szokolyval, a többiek is elhelyezkedtek a kocsikban. Ezután kezdetét vette a bevonulás, melyben résztvett a társadalom minden rétege.

Elöl néhány rendező, rendőrök, majd gyalogosok tömege, mintegy 50 zászlóval a banderisták kettősével, utánok egy kocsí vendégekkel, ezután a Barabást hozó fogat, melynek bakján ült Mokri János a nagyváradi 48-asok zászlójával. A fogatot minden oldalról körülvette a lelkesedéstől ittasult tömeg.

Ezután a kocsik beláthatatlan sora, tömve választókkal. A bevonulás lépésben történt, ami bizony egy órát vett igénybe. A menet hosszában a Fő-utca mindkét gyalogjárója tömve emberekkel, óriási kigyóhoz hasonlított. A házak ablakai, erkélyei tömve hölgyekkel, gyermekekkel, férfakkal. Még a háztetőkön is akadt bámuló. Az ünneplő tömeg a Kossuth nóta hangjai mellett vonult a városba. Mindenütt kendőlobogtatással, kalaplengetéssel üdvözölték Barabást. A menet több helyen megállani volt kénytelen, a torlódás miatt. Példás rendben hömpölygött végig a főuton az óriási tömeg, nem történt semmi kalamitás, ami a nap sikeréből le vont volna valamit.

Igy ért a menet az óriási lelkesedés örömmámora közepette a Szent László térre. A szent László-teret s a vashidat is, emberek serege tartotta megszállva. Az ablakok mindenütt tömve. A városházának minden, a térre néző ablaka mögül tisztviselők fejei voltak láthatók onnan élvezték az ellenzéki jelölt bevonulását

A tüzoltó laktanyában.

A Sas bejártánál fehér ruhás leányok várták Barabás Bélát. A vonatkésés miatt az idő már nagyon előre haladt s így Barabás és kísérete nem vonult be a Sasba, hanem egyenesen a tüzoltó őrtanyába ment, folytonosan szaporodva a lelkes közönség sokaságával.

A tüzoltó őrtanya óriási udvara egészen megtelt közönséggel, amely a hideg idő dacára is derekasan kitartott, hogy meghallgassa Barabás Béla beszámolóját, igazabban programbeszédét.

Szokoly Tamás üdvözölte az ezekre menő számban összesereglett közönséget. Szép szavakban méltatta dr Barabás Béla működését s hazafias törekvését s felkérte programbeszédének megtartására.

Riadó éljenzés zugott fel, mikor dr Barabás Béla az emelvényen megjelent. Perczelig éjeneztek és tapsoltak, mely csak hosszas kendőintés után csillapodott le s Barabás Béla megkezdte beszédét.

A beszéd alatt sűrűn megnyilatkozott a

tetszésnyilvánítás s mikor Barabás befejezte beszédét, frenetikus taps és éljenzés tört ki.

Barabás Béla után dr. Stokker József szólott a közönséghez. Kérte, hogy tartsák meg elvhűségüket ahhoz a zászlóhoz, amelyre az ország függetlensége van írva. Kérte továbbá, hogy tartsák meg higgadtságukat, tartózkodjanak minden legkisebb rendzavarástól s méltóságos nyugodtsággal teljesítsék hazafiúi kötelességüket, nehogy zavarok és vérontás forduljon elő.

Az óriási tömeg ezután a legszebb rendben oszlott szét.

Már két órára járt az idő, mikor Barabás Béla hívei kíséretében a Zöldtába ment, ahol a kisteremben terített asztalok hosszú sora várta a társaságot.

Az ebéd a legfesztelenebb hangulatban folyt le és sok lelkes pohárköszöntőt mondtak.

Délután.

Barabás Béla a délutánt látogatásokra használta fel. Először az *ipartestületet* látogatta meg, hol a nagyszámban megjelent iparosok nevében Bertsey György elnök üdvözölte, ki beszédében hangoztatta, hogy mennyi hálaival és köszönettel tartoznak az iparosok Barabásnak. Barabás ezutánra is készséggel ajánlotta fel támogatását szép beszédben.

Innen a *48-as körbe* ment, itt Szokoly Tamás fogadta, majd a *kath. legényegyletbe* ment Barabás, hol az ifjuság a Hymnuszsal s Pálffy Béla igazgató beszédével köszöntötte. Barabás válaszában kijelentette, hogy a szeretet hozta őt ide, az ellensége sem mondhatja róla, hogy a korteskedés, mert ez a ház az ifjuság háza. De eljött az ifjuságot hazaszeretetre tanítani.

A legényegyletből a *kath. körbe* hajtottak, hol szintén időzött néhány perczig és társalgott a tagokkal.

Ezután *Várad-Velenczére* ment Barabás kíséretével, hol a *gazdakör*t, a *várad-velencei kath. kört* látogatta meg. Látogatást tett Barabás a *magántisztviselők* s a *kiskereskedők* társulatában is.

Végül a *régi népkört* kereste fel Barabás, hol óriási közönség fogadta. Stokker József dr üdvözölte, mire Barabás lelkes beszédben válaszolt.

Este.

Este a 48-as népkör bálja zárta be az ellenzék nagysikerű napját. Óriási közönség vett részt s lelkes ünneplésben részesítették a körükben megjelent s éjfélig ott tartózkodó Barabás Bélát.

Az éjjeli két óras gyorsvonattal utazott el Nagyváradról a fővárosba az ellenzék jelöltje

Választások előtt.

Nagyváradon.

Az ellenzék a tegnapi nap sikere után lakadatlanul folytatja a szervezkedést.

Tegnap este a Körös-utcai Szabó-féle vendéglőben volt az ellenzéknek összejövetele, melyen a polgárok nagy számmal jelentek meg.

Ma kedden Karger Sándor Vizvezeték-utcai vendéglőjében lesz az ellenzéknek összejövetele a szőlőhegyi szavazó polgárok részére. Kezdeté délután 5 órakor.

A *szabadelvűpárt* szerdán este rendez pártvacsorát a *Kereskedelmi Csarnokban*. Kezdeté fél 8-kor.

A főkapitány felhívása.

A nagyváradai választás előreláthatólag izzó hangulatban fog végbemenni. A polgárság nyugalma, közbiztonsága, a polgárok közötti béke kívánja, hogy a legkisebb rendzavarás elkerültesse.

Gerő Armin főkapitány a következő felhívást bocsátotta ki:

Felhívás Nagy-Várad város közönségéhez.

A folyó hó 26-án, az az csütörtökön megtartandó képviselő választás szigorú kötelességem teszi, hogy minden oly körülménynek lehetőleg elejét vegyem, amelynek hatása alatt a választó polgárok alkotmányos joguk gyakorlásában bár a legcsekélyebb mértékben is megháboríthatnának vagy esetleg meg is akadályoztatnának. Szintugy kötelességemben áll, hogy a választás színhelyén és annak az egész tartama alatt a zavartalan nyugalomról gondoskodjam.

Ebbeli kötelességem tudatában azon figyelemzetéssel fordulok Nagyvárad város közönségéhez, hogy kerüljön minden olyan cselekedet avagy viselkedés is, melylyel a választás színhelyén, vagy annak környékén a különben is izgulékony hangulatot esetleg még izgatottabbá tenné különösen pedig a szabad közlekedés a rend és nyugalom megóvása és biztosítása céljából kirendelt közegeimnek illetve ezek felszólításának vonakodás nélkül engedjen, nehogy a közbátorság biztosítása céljából kirendelt katonai karhatalom igénybe vételével legyen kénytelen közbelépni.

Megvagyok győződve arról, Nagyvárad város közönsége a választás napján is ama komoly magatartást fogja tanusítani, amely magatartás a város polgárságát mindig jellemezte és hogy a polgárság a maga részéről is elkövet mindent, hogy esetleges összetűzések kikerülhetők legyenek.

Főként a cseléd tartó gazdákat, szintugy azonban a tanoncz tartó kereskedőket és iparosokat figyelemzetem e helyütt arra, hogy tanonczokat és cselédjeiket a választás színhelyén való megjelenéstől szigorúan eltiltsák, mivel közegeimet kellőképen utasítottam már arra nézve, hogy a választás színhelyén megjelenő, ott semmi féle jogon tartózkodni nem hivatott kiváncsiakat eltávozásra felszólítsák és ennek eredménytelensége esetén, a tanonczokat és cselédeket pedig feltétlenül a rendőrségre előállítsák.

Nagyvárad 1905 január hó 23-án.

Gerő Armin
r. főkapitány.

A megyében.

Berettyó-Ujfaluban. Balogh Tihámér a kormánypárt egy része és a 48-as párthívek egy külön vált klikkétől támogatott képviselőjelölt, vasárnap délelőtt tartotta meg programbeszédét. Programmjában elvű 48-asnak mondotta magát és tiltakozott ama vádak ellen, hogy ő a szabadelvűpárt ál-függetlenségi jelöltje. Balogh Tihámér vasárnap délután hívei kíséretében Szentpéterszegre ment, hol programbeszédét mondott. Balognak a kerületben oly csekély számban vannak hívei, hogy a megválasztásra egyáltalán nem számíthat.

Leszkay Gyula a berettyó-ujfalui kerület hivatalos ellenzéki jelöltje vasárnap Berettyó-Szent-Mártonban tartotta programbeszédét. Leszkay Gyula választóit Szent-János, Bors, Ártánd, Keresztes, Bedő, Bojt, P.-Told és M.-Péterd községekből 26-án reggel 7 órakor Borsról kiinduló külön vonat fogja vinni Ujfaluba, honn est 7 órakor egy másik külön vonat fogja visszazállítani őket.

Derecskén vasárnap délelőtt tartotta Illyés Bálint programbeszédét, óriási hallgatóság előtt Illyés szavait lelkes éljenzéssel fogadták a választók. Illyés Bálint vasárnap délután Tépén mondott beszédet. Kevesebb, de nem kisebb lelkesedésű hallgatóság előtt. Héttől Bakony-szegezen mond beszédet.

Ugra. Bölönyi József az ugrai kerület szabadelvűpárti képviselőjelöltje ágyban fekvő beteg. Bölönyi helyett *Ardeleán* Jusztin járja be a kerület azon községeit, melyekben még nem lett programbeszéd tartva s ő beszél a néphez a jelölt nevében.

Hosszapályiban Marjay megválasztása egészen biztos. A kerületben nagyon kevés a szabadelvű választók száma. A szabadelvűpárt jelöltje dr. *Buday* József most járja a kerületet.

A *margitai* kerület ellenzéki választópolgársága körében nagy reczenzust keletett Biharvármegye központi választmányának ama tapintatlan rendelkezése, hogy a margitai választókerületbe választási elnökül éppen *Örley* Kálmánt küldte ki.

Az ellenzéki polgárság attól tartott, hogy Örley mintegy bosszúból is nem pártatlanul fogja vezetni a választást s táviratilag fordult a belügyminiszterhez, hogy más elnököt kapjon. Mint hírlik, Tisza István ez ügyben már intézkedett. Egyik forrásból úgy értesülünk, hogy Örley a bihari választást fogja vezetni s a bihari választási elnökül kiküldött *Márkus* László dr. megy Margitára. Azonban megbízhatóbb forrásból arról tudósítottak bennünket, hogy Örley Biharvármegyében egyáltalában nem lesz választási elnök, felmentik e tiszte alól, mivel ő maga is fel van léptetve Csik-Szent-Mártonban s ott lesz elfoglalva. Így a megyei központi választmány új elnököt lesz kénytelen választani.

Az országban.

A *paksi* kerület kormánypárti jelöltje, Simontsits Elemér vasárnap tartotta Gerjén és Duna Szt.-György községekben a programbeszédét. Gerjénben verekedés volt a kormánypárti kortesek és az ellenzéki választók között, úgy, hogy a csendőrségnek kellett beavatkoznia.

Az *edelenyi* választókerületben Ragályi Béla volt képviselő, kormánypárti jelölttel szemben Pásztor Arpad és Nagy István függetlenségi jelöltek léptek fel.

Eperjesen Szmeccsányi Jenő kormánypárti jelölt s ellenfele a függetlenségi dr. Halmos Károly.

A *bazini* kerület néppárti jelöltje dr. Dömötör Mihály most tartja körutját.

Fehértemplomban Pomics Jász szerb radikális jelölt szombaton tartotta a programbeszédét. A kerületben Szivák Imre megválasztását valószínűnek tartják.

A *szászabányai* kerületben Vuja Péter kormánypárt jelölttel szemben nemzetiségi programmal dr. Novacu Aurél román ügyvéd lépett.

A *gyulai* kerületben dr. Hódy Lajos szolgabíró lépett fel függetlenségi programmal.

Nagylakon az eddigi jelöltek: Nagy Sándor függetlenségi, dr. Szemethy Géza szabadelvű és Lukács László nemzetiségi.

A *sepsiszentgyörgyi* kerületben tegnap elszállásoltak három század bakát és így ma Beksics Gusztáv nyugodtan oda állhatott programbeszédet tartani. Az új párt jelöltje, dr. Bene István.

A *világosi* kerülethez tartozó Gaisa kerületben a román nép fanatizálva van. Ellenjelöltről tudni sem akarnak. A Popp C. István érdekében a szomszéd falvakat is terrorizálják.

Szépfaun tegnapelőtt tartotta meg a programbeszédét gróf Zselénszky Róbert. Benedek Árpád függetlenségi ma tartja meg a programbeszédét Szépfaun.

Hunyadvármegyében Vlár Aurél és emberei féktelen izgatást követnek el a románok között.

Szentesről jelentik: Ellenzéki föllebbezés alapján a belügyminiszter Szentesnek határozatát, melylyel a központi választómanyt alakította, megsemmisítette. Az újra alakított központi választmány tegnapi ülésén a képviselőválasztást e hó 26-ára tűzte ki. Képviselőjelöltek: Molnár Jenő függetlenségi, Mátéffy Ferencz polgármester pártonkívüli és Éder János szociálista.

Hajdu-Böszörményben vasárnap délelőtt Böszörményi Sándor szabadelvű és délután dr. Benedek függetlenségi párti jelölt tartotta pro-

grammbeszédét. Este a szabadelvűpárt Bőször-ményi tiszteletére társasvacsorát rendezett.

Gyuláról írják nekünk: Dr Lukács főispán ellen ma már nem csak K. Schriffert 48-as földész, Wellner Jakab szocialista, de Christo Miklós Békésvármegye nyug. árv. elnöke is küzd Ugron-párti programmal. Az eredmény nagyon kétséges, itt pótválasztás bizonyos.

Alsó-Kubinban a szabadelvűpárti ifj. Szmr-esányi György ellen néppárti programmal Pivka Ferencz lépett fel. Ifj. Szmr-esányi György megválasztása valószínű.

A dobrai kerületben két jelölt van Zmeskál Zoltán néppárti és Szicsák Ferencz nemzetiiségi.

Mosócson Mudrony János dr, turócszentmártoni ügyvéd, vasárnap tartotta meg Stubnya-fürdőn programmbeszédét. Tekintve azt, hogy a kerület komoly, hazafias elemeinek nagy része meg van elégedve Justh Ferencz eddigi képviselővel s a nagyszámú német választók tót nemzetiiségi jelöltre szavazatukat eddig nem adták, nincs valószínűség Mudrony megválasztására.

UJDONSÁGOK.

FÁJÉKOZTATÓ.

Jan. 29. Kath. Kőr közgyűlése.

Febr. 12. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Febr. 25. Kath. Szabad Liceum estélye: dr Károly Irén Előadása.

Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum bñti estélye.

Apr. 6. Kath. Szabad Liceum bñti estélye.

Apr. 29. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye (estély.)

* **József főherceg állapota.** Mint egy tegnapi reggeli fiúmei sürgöny jelenti, József főherceg állapota lényegesen jobbra fordult. Ha a javulás még néhány napig így tart, úgy a beteg főherceg esetleg még fel is épül. Adja az Isten!

* **1000 korona jótékonycélra.** A Biharmegyei és nagyváradai nőegylet által létesített női menház alapja javára, egy, magát megnevezni nem akaró nemeslelkű adakozó 1000 koronát küldött hozzám a következő sorokkal: Egy idegen, ki nevét nem mondja meg, a «Menház» alapítványra, melyért az elnökség a névtelen adakozóra Isten áldását kérve, ezen az uton mond hálás köszönetet. Özv. báró Gerliczy Félixné, elnök.

* **Óriási tüzvész a fővárosban.** Hétfőn hajnalban olyan tüzvész pusztított a fővárosban, aminő a Viktoria malom és Párisi nagy áruház égése óta nem volt. A Beimel és Basch cég tulajdonát képező Unió keményítő gyár gyuladt ki és égett le. A tüzvésznek sebesülte is vannak, igen nagy azon tüzoltók száma, kiket a fagy tett munkaképtelenné.

* **Kitüntetés.** Ő Felsége a hivatalos lap legújabb számának közlése szerint Simon Dezső osztálytanácsos, kincstári jogügyi aligazgatónak kitűnő szolgálata elismerésül a harmadosztályú vaskorona rendet adományozta díjmentesen.

* **Sok a beteg.** Annyi köhögő, tüsszölő ember régen nem volt Nagyváradon, mint most. A szibériai hideg időben rendkívüli nagy a beteg emberek száma. Alig van olyan ház, ahol ne lenne egy néhány ágyban fekvő, vagy legalább is olyan, aki a szobát kénytelen őrizni. Még szerencse, hogy egy-egy hüléssel és katarussal meguszszá valaki a rendkívüli időjárást, de igen sokan influenzások. Az orvosoknak nagyon sok a dolguk s alig győzik a beteget látogatni.

* **Jégtenger az utcákn.** Nemcsak veszélyes, de valóban szegényletes az az állapot,

amiben Nagyvárad város utcái vannak jelenleg. A legtöbb utca valóságos jégtenger. Nemcsak az utcai folyókák, hanem a gyalogjárdák és a kocsutak teljesen jéggel vannak fedve. A városi hatóság most nem ér rá, hogy ilyenekkel foglalkozzék. Pedig erre is kellene egy kis időt szakítani, hogy a közlekedés ne járjon a legnagyobb életveszéllyel. Emellett a kenyérelküli szegényeknek jutna egy kis kereset. Hova jutunk, ha még tovább tart ez az itéletidő. Az udvarokból folytonosan ömlik ki a víz s odafagy a jégrétegre, hogy vas-tagodjék.

* **Kinevezés.** A nagyvárad kir. pénzügyigazgatóság *Fadgyas* Jenő, a nagyvárad-városi szakaszon állomásozó pénzügyőri vigyázót a nagyvárad m. kir. fővármivatalhoz gyakornokjelöltté nevezte ki.

* **Helyreigazítás.** Dr *Hoványi* Gyula vasárnapi vezércikkébe néhány bosszantó sajtóhiba került. A II. hasábjából kihagyandó, hogy programja *kissé* bővült volna. A *kissé* értelemzavaró nyomdahiba s egészen kimarad. Idővel is csak *kissé* bővülő autonómiaért nem lett volna érdemes küzdeni. Ugyanott *roskad* *ránk* helyett *virrad* *ránk* olvasandó. Alább pedig politikai *szokások* helyett *viharok*-ról szólt az eredeti cikk, amelylyel ilyen kellemtelen tréfát művelt a szedőszekrények öröge, a sajtóhiba.

* **Elhunyt matróna.** Megrendítő sulyos csapás érte *Husella* Gyula királyi kereskedelmi tanácsost, a kereskedelmi és iparkamara elnökét. Édes anyja, özv. *Husella* Mátyásné tegnap este elhunyt. A derék matróna halála, kiterjedt, előkelő családot borított gyászba. Az elhunytat Pável-utca 14. sz. alól fogják örök nyugalomra kísérni.

* **Daltársulat.** a *Szabó Gyula*, vendéglőjében *Szűcs Laci* Nagyváradon már előnyösen ismert igazgató, *kitűnő társulatával* ma szombaton 21-én és a következő napokon, *Szabó Gyula körös-utcai 1-sz. vendéglőjében*, mely ezen alkalomra teljesen átlettt alakitva

fényes előadást tart.

Uj válogatott családi műsorral.

Előadás kezdete 9 órákor. A n. é. közönség becses pártfogását kéri, mély tisztelettel *Szűcs Laci* igazgató. Izletes étel és italokról s annak gondos kiszolgálásáról *Szabó Gyula* vendéglős gondoskodik. Körös-utca 1. sz.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Kedd: Heidelbergi diákélet.

Szerda: Fecsketészek.

Csütörtök: Ocskai brigadéros.

Péntek: New-York szépe.

Szombat: Az aszfaltbetyár.

Vasárnap; d. u. A kis püspök, este Az aszfaltbetyár.

Heidelbergi diákélet harmadszor. Heidelbergi diákélet ma kerül színre a Szigligeti színházban harmadszor, szerepcserével, amennyiben a beteg Somogyi igazgató helyett dr Juttner szerepét ezuttal Szathmáry Árpád játssza. A többi főszerep marad a régi kezekben.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Január 29. Református bál a Fekete Sas nagy-
te mében.

Február 2. A biharmegyei nőegylet álarcos bálja
a Csarnokban.

Február 5. A kath. legényegylet bálja a Zöld-
fában.

1 Február 8. Várad-velencei kath. kör bálja a
Zöldfában.

Igazságszolgáltatás.

A paraszt becsület.

— Esküdtárségi főtárgyalás. —

A becsületében megsértett magyar paraszt mindig vér árán szerez magának elégtételt. A bicskázás a parasztnál épen olyan, mint a városi uraknál a párbaj. A becsületében megsértett falusi embernek az a felfogása, hogy addig nem járhat becsületes emberek között, míg meggyalázóján véres bosszút nem állott. Hogy aztán mi lesz az ilyen elégtételnek a következménye, azzal nagyon keveset törődnek a mi magyarjaink.

A bíróságok majdnem mindennap tárgyalnak ilyen ügyeket. Tegnap a nagyvárad esküdtársék is egy ilyen bűnüggyel foglalkozott. Még a múlt nyáron történt, hogy a furtai korcsmában ifj. Kiss József és Veres Ferencz összeszólkóztak Szalárdi Sándorral, a miatt, hogy Szalárdi, a két legényre nézve meggyalázó híreket terjesztett a faluban. Szalárdi, mikor kérdőre vonták, azt válaszolta a legényeknek az egész korcsma népe füle hallatára, hogy most is csak olyan zsványok vagytok, mint voltatok azelőtt, hisz a gazemberség a véretekben van.

A két legény nem tűrhette tovább a gyalázatot; birokra mentek Szalárdival, a kinek ugyancsak kijutott a pofonokból. Szalárdi nem sokáig győzte kézzel, elővette hát csizmaszárából bicskáját s azzal csapott ellentelei felé. A dőlés nem ért senkit, de a következő pillanatban már Kiss és Veres is bicskát rántott s az egyikük — Kiss József — leszurta Szalárdit.

A nagyvárad kir. ügyészség halált okozó sulyos testi sértés büntette miatt emelt vádat a két legény ellen. A törvényszék, mint esküdt-bíróság tegnap foglalkozott az ügygyel. Az esküdtársék a következő tagokból állott.

Elnök: *Csulyok* Béla dr, bírák: *Korn* Lajos és *Szepesy* László. A vádat dr *Nagy Géza* kir. ügyész képviselte.

Esküdték: *Biró* Mihály, *Mikó* Márton, *Kajetan* József, *Kappel* György, *Gyulai* Károly, *Szabó* Gábor, *Szabó* László; *Katona* József, *Hanzlián* János, *Gaszner* Károly, *Patzkó* Géza és *Tunyoghy* Lajos.

Pótesküdték: *Fleischacker* Hugó és *Cse-rei* Dezső.

Csulyok Béla dr elnök reggel kilencz órákor megnyitva az ülést, az esküdték kisor-solását rdndelte el. Az esküdtársék megalakulása után az elsőrendű vádlott, ifj. Kis József kihallgatására került a sor.

Ifj. Kis József elmondta a történeteket, azt hozza fel mentségül, hogy ő azért szurta meg Szalárdit, mert megtámadta őket. Szalárdi ellenségük volt; a faluban mindenfelé azt hiesztelte róluk, hogy nem becsületes uton járnak.

Veres Ferencz vallja, hogy ő csak ütötte Szalárdit, de meg nem szurta. Szalárdi ellenségük volt, hogy miért nem tudja.

A vádlottak kihallgatása után a tanuk kihallgatására kerül a sor. A tanuk egybehangozóan a legények vallomását erősítették meg.

A kérdések megszövegezése után a perbeszéd hangzottak el.

Dr *Nagy Géza* királyi ügyész *Veres* Sándorral szemben elejti a vádat, mert nem merült fel ellene semmi terhelő bizonyíték. Kiss Józsefet kéri bűnösnek kimondani, mert semmivel sem látja beigazoltnak a jogos önvédelmet.

TANÜGY.

Ipariskolai szünnapok. Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalának megkeresése alapján tisztelettel tudatom a tanoncztartó

mester urakkal, hogy a f. hó 26-án tartandó képviseléválasztásra tekintettel, f. hó 25-én, szerdán este és 26-án egész nap, az ipariskolai előadások szünetelni fognak. Felkérem a t. mester urakat, hogy a jelzett időben tanulóikat az utcára ne engedjék, hogy az esetleges csoportosulásokba ne elegendjenek. Nagyvárad, 1905. január hó 23. *Szűts* Izsó, ipariskolai igazgató.

TÁVIRATOK.

Tisza Miskolcson.

Budapest, január 23. (Saját tud. táv.) Tisza István gróf miniszterelnök ma érkezett Miskolcra programbeszédének megtartása végett.

Tisza a pályaudvarról gyalog ment be a városba. A tömeg folyton abcugolta Tiszát, mire a kirendelt csendőrök szuronyrohammal szorították vissza a népet. Egy helyen a cselédek piszkos seprűkkel várták a miniszterelnököt és szitkok között azt dobták feléje. A gépgyárnál megkövezték Tiszát. Egy kő a miskolczi szabadelvűpárt elnökét érte.

Tisza programbeszédében Apponyi és Andrássy pártállásának helytelenségét akarta bizonyítani.

Az orosz forradalom.

Pétervár, január 23. (A pétervári távirati ügynökség jelentése.) A Vasziljevski Osztrov városrészben éjféltájtig lövöldöztek.

Csak a csárnak!

Pétervár, jan. 23. Egy újságíró beszélgetést folytatott a sztrájk bizottság egyik tagjával, a kinek a többi közt azt mondta, hogy a csár vasárnap aligha lesz a téli palotában. Erre ezt a feleletet kapta:

— Ott kell lennie. Semmiféle hivatalnokra, bármilyen nagyjású is, nem bizzuk a kérvényt, mert eddig hiába kopogtattunk mindenütt. Csak a csárnak magának adjuk át. Ha nem veszi át, megostromoljuk és leromboljuk a palotát, a várost pedig fölgyújtjuk.

— És a katonaságtól nem félek?

— Nem. Hírünk van arról, hogy négy ezred legénysége máris velünk tart.

— A levelező megjegyzi, hogy akikkel csak beszélt, mindenkinek az arcán sötét elszántságot látott. Tizeneg sztrájkülésen vett részt és egyetlen ülést sem oszlatott szét a rendőrség, sőt nem is ellenőrzött.

A csárné elájult.

Odessza, jan. 23. Hivatalos személyektől ide olyan értesülések érkeztek, amelyek azt mondják, hogy a csárné tegnap — a míg a munkásokra lövöldöztek — sirva vetette magát a csár lábai elé és könyörgött neki, hogy teljesítse a nép követelését, amennyire lehet.

— Megesküdtem — mondotta a csár — hogy őseim nyomdokain fogok haladni. Mászt nem tehetek...

A csárnét erre szivgörcsök fogták el, majd elájult. A csár a jelenet láttára könyezett.

A csár képét összelövdözték.

Pétervár, január 23. Nem nyer megerősítést az a hír, hogy Gapon lelkészét letartóztatták. A rendőrség tévedésből egy más papot tartóztatott le.

Gapon a néptömeg élén ment keresztrel kezében, mellette mentek a parasztok Miklós csár összelövdözték képével. Gapon megsebesült.

A halottak közt van egy városi kerületi helyettes elöljáró, valamint egy kerületi felügyelő.

A katonaság lázad.

London, január 23. Több orosz helyőrségben a legénység megtagadta az engedelmességét.

— Forradalom van mondják — nem parancsolnak a tiszt urak!

Azt is beszélik maguk között, hogy Mandzuriából nemsokára hazatér a hadsereg és az elkergeti majd a csárt. Az izgalom mindenfelé nagy.

Haditanács Bécsben az orosz forradalom miatt.

Szombaton a Hofburgban a király elnöklése alatt katonai tanácskozás volt, amelyen báró Beck tábornagy, vezérkari főnök Pittreich tábornagy, közös hadügyminiszter, továbbá báró Reinlaender tábornagy és Wallstaedter tábornagy csapat főfelügyelők vettek részt.

A katonai tanácskozásról most Bécsből a következőket jelentik:

Eredetileg csak a hadsereg szervezőjének kellett volna a katonai tanácskozáson szóba kerülni, de Oroszország mai helyzete, az orosz forrongás és annak esetleges átcsapása a Balkánra, szükségessé tette, hogy a katonai tanácskozáson első sorban ezekkel a kérdésekkel foglalkozzanak.

Amíg az orosz forrongás Oroszországnak belügye, addig ezzel a szomszédoknak nem kell törődni, de attól lehet tartani, hogy az a tüzcsóva, melyet a pétervári ágyuból lőttek ki, a Balkán puszkaporos hordóját is felrobbantja és erre az eshetőségre a Monarkának már jó előre el kell készülni és minden intézkedést megtenni.

Pétervár, jan. 23. Oroszország fegyverben áll. A kaszányák megbízhatatlanok. A munkásnép fellázadt és a szombati és vasárnapi események után halálra ítélték a csárt és a csári családot. A parasztok mindenütt fegyverben állanak. A házbirtulajdonosok, az urak szöknek. A városokban minden pillanatban eldördül a fegyver és halálhörgés hallatszik munkások és a katonák összeütközésének 1100 halottja és több mint 6000 sebesülte van. Ma a halottak száma meghaladja a 2000-et. A hullák borzalmasan meg vannak csonkítva, mert kartácsokkal lőttek a tömegre. 80.000 katonát koncentráltak a fővárosba. A csár egyáltalán nem tartózkodott a palotában.

Pétervár, jan. 23. A hivatalos lap jelentése szerint este 8 órakor a megöltek száma 76, a sebesültek száma 233 volt. Az elesettek közt van egy kerületi felügyelő is, a sebesültek közt egy helyettes elöljáró, egy rendőr és egy csendőr. A mai napra ugyanazokat az óvintézkedéseket tették, mint tegnap.

Pétervár, decz. 23. (Saj. tud. táv.) A tegnapi vérengzéskor huszonhat gyermek játszott az Alexandra-kertben. A katonák golyója mind a 26 gyermeket megölte.

London, jan. 23. (Saját tud. távirata.) A tegnapi események óriási forradalomnak az előjelei. Oroszországban az általános forradalom elkerülhetetlen.

Péterváron ostromállapot van. A kormány stafáriumot hirdetett ki. A katonáknak megparancsolták, hogy minden legkisebb csoportosulást oszlassanak szét. Ha a tömeg az első szóra nem engedelmeskedik, sortűzet adjanak.

London, jan. 23. (Saját tud. táv.) A pétervári forradalomnak óriás sok áldozata van. Eddig a kórházakban 4000 sebesültet ápolnak.

Pétervár, decz. 23. (Saj. tud. táv.) A csár és felesége, hogy gyermekeik és saját életüket megmentésük, sürgősen elfognak utazni Pétervárról. A pétervári állomáson egy udvari különvonat áll a csári család rendelkezésére s csak alkalmas időre várnak, hogy feltűnés nélkül távozhassanak a várból.

A belügyminiszter az összes fiók munkás klubokat bezáratta. Az idegen munkások nagyköveteik védelmét kérték az orosz kormánytól szemben.

Budapest, jan. 23. (Saj. tud. táv.) Ma Péterváron a katonaság és a tömeg megütközött. A katonaság több sortűzet adott. A lövések több embert megsebesítettek.

Az olasz pótválasztások.

Ajaccio, január 23. (Saját tud. táv.) A képviseléválasztás alkalmával Forzioli köztársaságit választották meg szocialista ellenjelöltjével szemben.

Az új finn államtitkár.

Pétervár, január 23. (Saját tud. táv.) Lindner szenátort kinevezték finnországi államtitkárrá.

KÖZGAZDASÁG.

Előbb lesz a vásár. Berettyó-Ujfalu községben csütörtöki napon tartják a heti vásárt. A héten azonban január 26-án más sokadalom lesz B.-Ujfaluban, a képviseléválasztás ekkor lesz, miért is a kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy ezuttal kivételesen csütörtök helyett szerdán január 25-én tartassék meg a heti vásár Berettyó-Ujfaluban.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, jan. 23.

Buza apr.-re	— — — —	19.90
Buza okt.	— — — —	17.42
Rozs apr.-re	— — — —	15.59
Tengeri májusra 1905.	— — — —	14.94
Zab apr. ra	— — — —	7.59
Repcze aug.-ra	— — — —	22.60

Értéktözsde.

Budapest, jan. 23.

Osz. rákhitelrészvény	— — — —	512.94
Magyar hitelrészvény	— — — —	806.50
Leszámloló bank	— — — —	464.50
Rimamurányi	— — — —	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	— — — —	649.—
Közuti vasut	— — — —	569.50
Városi villam s vasut	— — — —	339.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1905. an 23.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — —	118.60
Magyar koronajárdék 4%	— — — —	98.30
Magyar koronajárdék 3 1/2%	— — — —	89.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — —	98.50
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — — —	98.50
Magyar nyereségy sorsjegy-kölesön	— — — —	215.—
Tízta-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön	— — — —	165.—
Osztrák járadék papírban	— — — —	99.90
Osztrák járadék ezüstben	— — — —	100.—
Osztrák járadék aranyban	— — — —	120.—
Osztrák korona járadék	— — — —	100.—
1860. oszt. államsorsjegyek	— — — —	157.75
Osztrák-magyar bankrészvény	— — — —	16.30
Magyar hitelbank részvény	— — — —	778.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — — —	664.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — — —	638.75
20 frankos arany (Napolendor)	— — — —	19.08
Német birodalmi márka	— — — —	117.45
London vista	— — — —	240.15
Páris vista	— — — —	95.57
20 márkás arany	— — — —	23.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A nagyváradai HITELBANK

1904-ik évi

Z Á R S Z Á M A D Á S A.

TARTOZIK. MÉRLEG-SZÁMLA. KÖVETEL.

VAGYON	K		f.		TEHER	K		f.	
Készpénz			38107	51	Részvénytőke		160000		—
Váltó tárcza			942461	97	Betét		553553		12
Jelzálogkölcsonök			17860	—	Visszleszámitolás		523094		75
Előlegek értékpapírokra			3380	—	Hitelezők f. számlán		3066		43
Előleg zálogokra			1630	—	Előre bevett kamatok		10249		66
Adósok folyó számlán			248826	78	Nyereség		13521		31
Értékpapírok			418	50					
Felszerelés			4439	64					
Különfélék			1313	45					
Előre fizetett kamatok			5047	42					
			1263485	27			1263485		27

TARTOZIK. NYERESÉG- és VESZTESÉG SZÁMLA. KÖVETEL.

KIADÁS:	K		f.		BEVÉTEL:	K		f.	
Dijazások			9650	02	Különféle kamatok		71436		48
Üzleti költségek			6475	72	Jutalékok		1926		57
Betétkamat			14615	18	Előre fizetett kamatok		5047		42
Visszleszámitolási kamat			22738	70	Nyereség áthozat		783		94
Adó és illetékek			1943	82					
Előre bevett kamatok			10249	66					
Nyereség			13521	31					
			79194	41			79194		41

Nagyvárad, 1904. december 31.

Schvartz Antal,
pénztárnok.

Bihari Gyula,
főkönyvelő.

IGAZGATÓSÁG:

FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Sulyok István,
elnök.

Lukács Ödön,
elnök.

Füredi László. Dr. Munk Béla.
Schvarcz Márkus Grósz Arnold.

Boros Jenő Czillér Imre.
Grosz Albert. Jung Ferencz.

Weisz Izidor,
vezérigazgató.

Belépési felhívás
a „**Polgári takaré- és segély-
szövetkezet**“

10-ik évtársulatába.

A „**Polgári takaré- és segély-
szövetkezet**“ 1905. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1907 év végéig tart. — Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 20 fillér (10 kr.) fizetendő. A három év eltelté után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önségélyt nyújtani, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyeresémosztalékokat hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg $\frac{1}{3}$ részét 6% os kamatláb mellett minden előleges bejelentés nélkül kölcsönkép felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai cheque-lapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 10 fillér (5 kr) beiratási díj fizetendő és egy heti részlet lefizetése után már

mindenki megkapja saját nevére irt könyvecskét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjai, valamint mindazokat, kik az 1905. január 3-tól kezdődő 10-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz. melőbb) jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1904. november hó.

A „**Polgári takaré- és segély-szövetkezet**“
943. igazgatósága.

A 10 évtársulat befizetési napjai:

kedd délután . 3-5-ig.
szombat d. u. . 3-5-ig.

A szövetkezetnek ez időszertint 2000 tagja van.

mintegy 35000 üzletrészszel.

Felhívás.

A központi takarékpénztár részvénytársaság f. hó 15-én megtartott közgyűlésén elhatározta, hogy részvénytőkéjét 300.000 K-ról 500.000 K-ra felemeli a következő módokat mellett:

1., Kibocsátatik 1000 drb. új 200 Korona névértékű részvény.

2., A részvényesek új részvényekre elővételi joggal bírnak és pedig akképpen, hogy 3 régi részvény után két új részvény jár.

3., Minden új részvényért 200 K. fizetendő és pedig a jegyzéskor darabonként 50 kor. f. év január hó 1-től folyó 5% kamatokkal a hátralékns 150 K. f. év január hó 1-től folyó 5%-os kamatokkal 1905. év márczius hó első napjáig fizetendő. Ezenkívül részvénykiállítási díjban és bélyegilletékben részvényenként 2 korona fizetendő.

Az aláíráskor fizetendő 50 korona felüli összeg fizethető 3 részletben is, és pedig részvényenként.

50 Korona f. év márczius hó 1-én.

50 „ f. év április hó 1-én.

50 „ f. év május hó 1-én.

azonban ezen befizetési módnál a márczius 1-ig számított 5% kamaton kívül, márczius 1-től kezdve 6% kamattal fizetendő.

4., Az új részvények a régiekkel mindenben egyenlők, az 1905 év jövedelmeiben részesülnek.

5., A részvények jegyezhetőek az üzleti időtartama alatt az intézet pénztáránál (Nagyvárad Szilágyi Dezső utca. Dr Adorján Emil ház), ayol a befizetések is teljesítendőek. Arégi részvényesek elővételi joga bejelentésének zárhatáridejéül t. év február hó 15-ik napja állapittatik meg.

A részvények befizetésére vonatkozólag érvényben maradnak alapszabályain 10 §-ának a késedelmes befizetőkre vonatkozó intézkedési Nagyvárad, 1905 január 16.

A Központi Takarékpénztár r. t.
igazgatósága.

Gouwelirozott Crepp fodor minden színben.

Nem kiáltó reclam Farsangra még nem létezett, hanem tény.

Bámulatra ragad mindenkit béli idényre érkezett gondos jóízléssel összeállított különleges szép színei és olcsósága.

— Gyönyörű választék. —

Pongais, Luisine és Messaline selymek.

Selyem Lyones, Mousline de soire és Crystalin.

Ajour, himzett és sima batisztokban.

OLCSÓ ALKALMI ARAK.

Francia béli Crepp divat színek métere 33 Kr.

Himzett és sima batisztok remek minták métere 25 Krtól

Indis és foulard batisztok gyönyörű színek 120 cz. széles 58 Krtól

Selyem Crystalin és túllgazé kiváló szép színek 120 cz. széles 98 Krtól

Selyem gazé csipke-rózsa himzéssel egy ruhára 13'75.

Klein Menyhért divatáruháza
SZT. LÁSZLÓ-TÉR,
(HOLDAS-TEMPLOM MELÉTT)

Ruha diszek divatlap szerint.

PAPLANGYÁR

— más vállalat miatt feloszlik —

Az összes raktáron levő paplanok, Clothok, Chasmirok feltűnő olcsó árban eladatnak.

Mértékszerinti paplanok csak első februárig vállaltatnak.

Tisztelettel **HOFFER BERTALAN** utóda **FÜRST R.**

Szilágyi Dezső-utca, (Adorján ház).

Berendezés eladó. — Helyiség kiadó.